

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Tamara Chișca-Doneva
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „MN Speranța”, Tatiana Popescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Crăiasa”,

în cauza civilă, la cererile de chemare în judecată depuse de Ion Uncu, Tatiana Popescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Crăiasa”, Societatea cu Răspundere Limitată „MN Speranța” împotriva Societății Comerciale „Plugarul” Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolabilitate, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, și

cererile reconvenționale depuse de Societatea Comercială „Plugarul” Societatea cu Răspundere Limitată, în proces de insolabilitate, împotriva lui Ion Uncu, Tatianeii Popescu, Societății cu Răspundere Limitată „Crăiasa” și Societății cu Răspundere Limitată „MN Speranța” cu privire la declararea nulității actelor juridice,

împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 23 martie 2012, SRL „Mabicom-Construct” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SC „Plugarul” SRL.

Prin încheierea din 13 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de SRL „Mabicom-Construct”.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău a fost intentat procesul de insolabilitate față de SC ”Plugarul” SRL.

Prin încheierea din 19 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău au fost validate creanțele creditorilor SRL „Crăiasa” în sumă de 306790 de lei, Tatiana Popescu în sumă de 1230433 de lei, Ion Uncu în sumă de 1572444,71 de lei și SRL „MN Speranța” în sumă de 1135855,99 de lei.

Prin decizia din 20 septembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost casată încheierea din 19 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău în partea în care au fost validate creanțele creditorilor SRL „Crăiasa”, Tatiana Popescu, Ion Uncu, SRL ”MN Speranța”.

La 27 septembrie 2013, Ion Uncu, Tatiana Popescu, Călin Pripa, Diana Nedelcev, SRL „Crăiasa” și SRL „MN Speranța” au înaintat repetat instanței de insolvență cereri de validare a creanțelor.

Prin încheierea din 26 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-au strămutat Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cererile înaintate de Ion Uncu, Tatiana Popescu, Călin Pripa, Diana Nedelcev, SRL „Crăiasa”, SRL „MN Speranța” în privința creanțelor înaintate față de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență.

La 20 iulie 2015, SRL „MN Speranța” a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SC „Plugarul” SRL în beneficiul SRL „MN Speranța” a sumei de 1135855 de lei, a penalității în sumă de 204454 de lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 920510,14 lei. (f.d. 33, vol. III)

La 13 noiembrie 2015 și la 02 decembrie 2016, Tatiana Popescu a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SC „Plugarul” SRL în beneficiul său a datoriei în sumă de 1230433 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei și a taxei de stat (f.d. 142, vol. I; f.d. 224, vol. II), iar prin cererea înregistrată la 22 mai 2017 Popescu Tatiana și-a concretizat cerințele formulate față de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, în temeiul art. 60 CPC, solicitând rezilierea contractului de investiții nr. 45 din 01.07.2008 și nr. 46 din 14.07.2008 încheiate între Popescu Tatiana și SC „Plugarul” SRL privind construcția apartamentelor nr. 45, 46, cu suprafața de 57,03 m² fiecare, situate în xxxxxx, xxxxx; încasarea din contul SC „Plugarul SRL” în beneficiul său a datoriei în sumă de 1230433 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei și a taxei de stat. (f.d. 246, vol. II)

În motivarea acțiunii înaintate, care a fost completată prin cererile de concretizare depuse în cadrul dezbaterilor judiciare, Tatiana Popescu a invocat că în calitate de investitorul nr. 2 a încheiat cu SC „Plugarul” SRL, în calitate de beneficiar (investitorul nr. 1), contractele de investiție nr. 45 din 01 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008 privind construcția apartamentelor nr. 45, 46 din blocul locativ situat pe xxxxxx. În baza contractului de investiții nr. 45 din 01 iulie 2008 a achitat SC „Plugarul” SRL următoarele sume de bani: la 24 iunie 2008 suma de 107597 de lei (dispoziția de încasare nr. 45/24-07 din 24 iunie 2008), la 01 iulie 2008 suma de 469490 de lei (dispoziția de încasare nr. 45/01-07 din 01 iulie 2008); 23 aprilie 2009 suma de 59030 de lei (dispoziția de încasare nr. 45/24-04 din 23 aprilie 2008), În baza contractului de investiții nr. 46 din 14 iulie 2008 a achitat SC „Plugarul” SRL următoarele sume de bani: la 16 iulie 2008 suma de 235746 de lei (dispoziția de încasare nr. 46/16-7 din 16 iunie 2008); la 18 septembrie 2008 suma de 84000 de lei (dispoziția de încasare nr. 46/18-09 din 18 septembrie 2008); la 20 noiembrie 2008 suma de 156950 de lei (dispoziția de încasare nr. 46/20-11 din 20 noiembrie 2008); la 23 aprilie 2008 suma de 117620 de lei (dispoziția de încasare nr. 46/23-04 din 23 aprilie 2008). În total a fost achitată suma de 1230433 de lei.

Tatiana Popescu a precizat că conform pct. 2.1 lit. g) ale contractelor de investiții menționate supra, beneficiarul (investitorul nr. 1) s-a obligat să organizeze împreună cu investitorul nr. 2 primirea-darea în exploatare de către Comisia de Stat de recepție finală a blocului de locuințe, unde este amplasat obiectul imobiliar nu mai târziu de trimestrul IV 2009. SC „Plugarul” SRL până la sfârșitul trimestrului IV 2009 și nici până în prezent nu a îndeplinit condițiile contractelor respective privind obligațiile

asumate și anume nu a construit apartamentele nr. xxxx, astfel cauzându-i un prejudiciu material în sumă de 1230433 de lei.

În drept, Tatiana Popescu a invocat prevederile art. 946, 747, 748 Cod civil.

La 13 noiembrie 2015, SRL „Crăiasa” a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SC „Plugarul” SRL în beneficiul SRL „Crăiasa” a datoriei în sumă de 306790,06 lei, a penalității în sumă de 27540 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei. (f.d. 14, vol. III)

La 13 noiembrie 2015, Uncu Ion a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat încasarea din contul SC „Plugarul” SRL în beneficiul său a datoriei în sumă de 1593988 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, iar la 24 februarie 2017 prin cererea concretizată a solicitat încasarea de la SC „Plugarul” SRL în beneficiul său a sumei în mărime de 74800 de euro cu titlu de datorie, a sumei de 30406,80 euro cu titlu de penalitate și a sumei de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. (f.d. 51, vol. II; f.d. 205, vol. II)

În susținerea cererilor de completare a temeiului acțiunii, Ion Uncu a susținut că a încheiat cu SC „Plugarul” SRL (în prezent în proces de insolvență) contractul de investiție nr. 2/2 din 31 martie 2006 privind construcția spațiului locativ. Conform pct. 1.3, 2.1 lit. d) și a acordului din 10 aprilie 2006, SC „Plugarul” SRL s-a obligat să-i vândă lui Ion Uncu 170 m² spațiu locativ la un preț de 440 euro/m², la etajul trei, care urma să fie construit pe xxxxxx, până la 01 iulie 2007.

Ion Uncu a declarat că în contul costului spațiului locativ menționat, i-a transmis în proprietatea SC „Plugarul” SRL imobilul nelocativ situat în mun. Chișinău, str. Constructorilor nr. 84 (f.d. 57, vol. II). În baza acordului privind indexarea prețului bunului imobil încheiat între Ion Uncu și SC „Plugarul” SRL la 01 iulie 2011 (anexa nr. 3 la contractul de investiții nr. 2/2 din 31 martie 2006) s-a constatat că la data de 01 iunie 2011 bunul imobil - obiect al contractului de investiții nu a fost dat în exploatare, iar conform pct. 6.1 din contractul de investiții, în cazul încălcării termenului de dare în exploatare a bunului imobil mai mult de trei ani, antreprenorul restituie investitorului suma totală a investițiilor și penalitatea în mărimea dobânzii medii a depozitului valutar stabilit de bancă, care conform calculelor efectuate și acceptate de ambele părți în baza aceluiași acord constituia la situația din 01 iulie 2011 suma de 30406,80 de euro, iar în total cu suma de bază, datoria constituie 105406,80 de euro (74800 datoria + 30406,80 penalitatea).

În drept, Ion Uncu a invocat prevederile art. 512, 572, 946 Cod civil.

La 15 februarie 2016 SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, a depus cerere reconvențională împotriva lui Ion Uncu solicitând admiterea cererii reconvenționale, declararea nulității contractului nr. 2/2 din 31 martie 2006 privind cumpărarea spațiului locativ și a acordurilor din 10 aprilie 2006, 01 iulie 2011, 01 iulie 2012 încheiate între Ion Uncu și SC „Plugarul” SRL, precum și încetarea procesului pe marginea cererii depuse de Ion Uncu privind confirmarea creanței în sumă de 1593988 de lei sau respingerea ei ca fiind neîntemeiată. (f.d. 195, vol. II)

Înregistrând cererea reconvențională, SC „Plugarul” SRL își exprimă dezacordul cu cererea de chemare în judecată depusă de Ion Uncu intentată în privința sa, deoarece opinează că contractul nr. 2/2 din 31 martie 06 încheiat între părțile contractante nu poate produce efecte juridice, întrucât SC „Plugarul” SRL nu era în drept să încheie contracte de investire în construcție până la obținerea Autorizației de construire de la Primăria mun. Chișinău. Faptul că contractul nr. 2/2 din 31.03.06 poartă un caracter

fictiv se confirmă și prin prevederile pct. 3.2 al contractului, care prevăd că, Ion Uncu se obligă să achite 10% din prețul imobilului în avans, 85% la momentul încheierii contractului, iar 5% în termen de 5 zile din momentul înregistrării dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile. Din probele anexate la dosar se constată că Ion Uncu nu a achitat nimic nici până la încheierea contractului și nici după încheierea tranziției.

Cu referire la argumentul lui Ion Uncu precum că întru confirmarea stingerii obligațiilor asumate prin contractul din 31.03.2006 a servit Acordului din 10 aprilie 2006, anexa nr. 2 la contractul din 31 martie 2006, prin care părțile au convenit că spațiul locativ ce formează obiectul contractului nr. 2/2 din 31 martie 2006 să fie alocat lui Ion Uncu în schimbul bunului imobil din str. Constructorilor, 84, mun. Chișinău, ce aparține lui Ion Uncu, anumite probe confirmative în acest sens nu au fost prezentate instanței de judecată. Conform probelor prezentate de ÎS „Cadastru” s-a constatat că SC „Plugarul” SRL a devenit proprietarul bunului imobil din str. Constructorilor 84, mun. Chișinău în baza contractului de vânzare-cumpărare din 01.06.2006, unde în calitate de vânzător și respectiv proprietar al bunului este SRL „Maria Unim”, dar nu Ion Uncu. Concomitent, conform pct. 4 al contractului nominalizat, prețul convenției constituie 560000 de lei, care a fost achitat până la semnarea contractului, prin transfer bancar la 15 martie 2006, la contul bancar al SRL „Maria Unim”. La fel, a relatat că în cererea de concretizare a cerințelor Ion Uncu a afirmat că a transmis în proprietatea SC „Plugarul” SRL imobilul din str. Constructorilor, 84, însă probe care ar justifica faptul dat nu au fost prezentate instanței. Mai mult, bunul imobil ce urma a fi transmis de către Ion Uncu către SC „Plugarul” SRL în schimbul spațiului locativ cu suprafața de 170 m² nu a fost identificat în modul prevăzut de Legea cadastrului bunurilor imobile.

Pe lângă argumentele invocate supra, SC „Plugarul” SRL a menționat și faptul că acordul din 10 aprilie 2006 nu este semnat de SC „Plugarul” SRL, ci de către o persoană neidentificată, întrucât în fața cuvântului „director”, a fost aplicată o bară, ceea ce confirmă că acest acord este semnat de o persoană ce nu avea dreptul de a reprezenta întreprinderea, iar această semnătură nu poate produce efecte juridice pentru SC „Plugarul” SRL. Faptul că semnătura aplicată pe acordul din 10 aprilie 2006 nu aparține administratorului SC „Plugarul” SRL rezultă și din compararea semnăturii aplicate de administratorul Vornicescu Ion pe contractul de vânzare-cumpărare din 31 martie 2006 și 01 iunie 2006, autentificat notarial. În realitate semnătura de pe acordul din 10 aprilie 2006 aparține fondatorului SC „Plugarul” SRL - Plugaru Anatolie, care este și ginerele lui Ion Uncu. Astfel, este evident că în cazul dat nu a fost exprimat consimțământul SC „Plugarul” SRL de a încheia acordul din 10 aprilie 2006 cu Ion Uncu, respectiv acesta urmează a fi declarat nul. Ca urmare, SC „Plugarul” SRL solicită declararea nulității contractului nr. 2/2 din 31 martie 2006 și a acordurilor din 10 aprilie 2006, 01 iulie 2011 și din 01 iulie 2012. Mai mult ca atât, acordul din 01 iulie 2012 a fost de asemenea semnat de Plugaru Anatolie în perioada când întreaga conducere a SC „Plugarul” SRL era înlăturată de la gestionarea întreprinderii, prin încheierea 13 aprilie 2012 a Curții de Apel Chișinău și era deja desemnat administratorul provizoriu Balan Vladimir, fiind astfel prezent și temeiul de nulitate prevăzut la art. 232 Cod civil.

SC „Plugarul” SRL a mai specificat că se află în procedura de insolabilitate în temeiul hotărârii din 08 aprilie 2013 a Curții de Apel Chișinău. Instanța de insolabilitate a stabilit termenul limită de înaintare a creanțelor de către creditorii,

termenul de verificare de către administratorul insolvenței a creanțelor înaintate și de depunere a tabelului definitiv cu creanțele acceptate sau înlăturate, pentru validarea lor de către instanță în cadrul ședinței de validare din 10 iunie 2013. Din reglementările sus indicate rezultă că pretinsul creditor, care nu a fost acceptat și respectiv nu a fost trecut în tabelul creanțelor de către administratorul insolvenței pentru a fi validat de către instanța de insolvență, urma să depună cu cel puțin 3 zile înaintea ședinței de validare a creanțelor SC „Plugarul” SRL, contestație la tabelul creanțelor, care urma a fi examinată de către instanța de insolvență, iar în cazul respingerii acestei contestații, creditorul obține dreptul de înainta o acțiune separată de încasare a datoriei pretinse. În cazul dat, acesta nu a depus nicio contestație la tabelul definitiv al creanțelor, respectiv decăzând din dreptul de a mai înainta o acțiune separată în procedură contencioasă privind confirmarea creanței. Tot aici este de menționat că, prin decizia din 20 septembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea de validare a creanțelor depusă de Ion Uncu către SC „Plugarul” SRL.

În cadrul judecării cauzei, SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, a depus cerere reconvențională împotriva Tatiane Popescu solicitând declararea nulității contractelor de investire nr. 45 din 01 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008 încheiate între Tatiana Popescu și SC „Plugarul” SRL, declararea nulității chitanțelor nr. 45/24-07 din 24 iunie 2008, nr. 45/01-07 din 01 iulie 2008, nr.45/03-04 din 23 aprilie 2009, nr. 46/16-7 din 16 iulie 2008, nr. 46/18-09 din 18 septembrie 2008, nr. 46/20-11 din 20 noiembrie 2008 și nr. 46/23-04 din 23 aprilie 2009 eliberate de către SC „Plugarul” SRL pe numele Tatiane Popescu, precum și respingerea acțiunii înaintate de Tatiana Popescu. (f.d. 213, vol. II)

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că SC „Plugarul” SRL își exprimă dezacordul cu cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Popescu intentată în privința sa, deoarece atât contractele de investire, cât și chitanțele la dispozițiile de încasare a numerarului (prezentate în copie la dosar) sunt pe de o parte fictive, iar pe de altă parte contrare legii și respectiv lovite de nulitate absolută. Invocarea acestor argumente fiind bazate pe faptul că acest contract de investire și achitarea investițiilor nu se confirmă nici prin rulajurile bancare, nici prin actul de revizie economico-financiară întocmit de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției la 23 septembrie 2011.

SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, a atenționat că prin actul de revizie întocmit de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, au fost constatate investițiile și respectiv investitorii în construcția din xxxxxx, însă printre aceștia nu figurează și Popescu Tatiana. Conform datelor și constatările dosarului penal intentat față de Plugaru Anatol (fondator SRL „Plugarul”) și Plugaru Ion (director SC „Plugarul” SRL), privind însușirea prin înșelăciune și abuz de încredere a mijloacelor investite în construcția blocului locativ din xxxxx, de asemenea nu figurează în calitate de investitor reclamantul pe prezenta cauză. Un asemenea investitor în construcția din xxxxx cu suma de 1230433 de lei nefiind reflectat nici în lista investitorilor prezentată în cadrul dosarului penal de către contabilul șef al SRL „Plugarul”- Bria Livia. Mai mult ca atât, Tatiana Popescu nu a confirmat prin nimic faptul că a dispus de asemenea mijloace bănești în mărime de 1230433 de lei, pentru a cumpăra concomitent 2 apartamente cu prețul de 41061 de euro fiecare, iar în total în sumă de 82122 de euro. Popescu Tatiana nu a confirmat că aceasta a dispus anterior încheierii contractelor în litigiu sau la data întocmirii chitanțelor la dispozițiile de

încasare a numerarului din numele SC "Plugarul" SRL de astfel de surse de venit care ar acoperi investițiile pretinse ca efectuate.

Confirmarea fictivității contractelor de investire nr. 45 și 46, precum și a chitanțelor anexate în copie la dosar se dovedește și prin faptul că soțul lui Popescu Tatiana este verișorul lui Plugarul Anatolie, fondatorul majoritar al SC "Plugarul" SRL în privința căruia au fost pornite mai multe cauze penale pentru excrocherie și însușirea averii străine. Suplimentar, fictivitatea contractelor și chitanțelor indicate mai sus rezultă și din faptul că conform chitanței nr. 45/24-07, aceasta a fost eliberată către Popescu Tatiana la data de 24.06.2008 sau până la încheierea contractului de investire din 01 iulie 2008, în lipsa unui temei. În condițiile date se constată cu certitudine că contractele nr. 45 din 01 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008 sunt fictive, nu au urmărit scopul de a produce efectele prevăzute în ele și sunt lovite de nulitate absolută în temeiul art. 221 (1) Cod civil, potrivit cărui, actul juridic încheiat fără intenția de a produce efecte juridice (actul juridic fictiv) este nul. Concomitent, remarcă faptul că chitanțele invocate de reclamantă ca dovadă a achitării plăților nu constituie documente justificative în sensul legii contabilității, acestea nu constituie temei de introducere în contabilitate a operațiunilor economice și nu acordă deținătorului nici un drept, fiind în esență nule.

Suplimentar, SC "Plugarul" SRL a subliniat și faptul că cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Popescu mai este și tardivă, depusă cu omiterea termenului de prescripție. Rezultând din condițiile contractuale, termenul limită pentru transmiterea apartamentului prin act de primire - predare pentru efectuarea reparațiilor (la cheie) a fost stabilit 31 octombrie 2009, iar termenul limită de dare în exploatare și transmiterea dreptului de proprietate fiind de 31 decembrie 2009. Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. În cazul de față dreptul la acțiune privind rezilierea contractului de investire a apărut pentru investitor, încă cu mult înainte de sfârșitul trimestrului IV 2009, ori începând cu luna aprilie 2009 SRL „Plugarul” nu a mai dispus de autorizație de construcție a blocului locativ, începând cu luna ianuarie 2009 nu a executat anumite lucrări de construcție a imobilului din xxxx, circumstanțe ce evident indicau la imposibilitatea executării contractelor de investire de către SRL „Plugarul” și respectiv au dat naștere dreptului la acțiune investitorilor până la finele anului 2009, având în vedere că conform p. 3.2 (b), cu 2-3 luni până la darea în exploatare urma să fie transmis în folosință spațiul locativ contractat, pentru efectuarea reparațiilor. Conform art. 748 alin. (1) Cod civil, dacă motivul rezilierii constă în neexecutarea unei obligații contractuale, rezilierea este admisibilă numai la expirarea fără rezultat a unui termen de remediere (termen de grație) sau după o somație rămasă fără efect.

În cazul din speță, Tatiana Popescu a cunoscut și era obligată să cunoască despre neexecutarea de către SC „Plugarul” SRL a condițiilor contractuale, după cum și era evident că executarea obiectului contractului nu va putea avea loc în termen, având în vedere că din luna ianuarie 2009 nu s-au executat careva lucrări de construcție la blocul locativ din xxxxx, că din aprilie 2009 a expirat autorizația de construcție a blocului locativ, că până la 01 octombrie 2009 nu au fost transmise cheile de la apartament pentru executarea finală a lucrărilor interioare necesare pentru darea în exploatare a blocului locativ, precum și rezultând din faptul că începând cu luna ianuarie 2009 și până în prezent blocul locativ se află la nivelul ciclului „0” de execuție (sau este

executată doar fundația), având un grad de finisare de 10% din totalul lucrărilor preconizate, conform avizului tehnic din 07 noiembrie 2013. Mai mult ca atât, autorizația de construire nr. 359 din 07 aprilie 2008 a fost eliberată SC „Plugarul” SRL de Primăria mun. Chișinău, doar pentru construcția ciclului „0” dar nu mai mult. Acest fapt reclamantul era obligat să-l cunoască la data încheierii contractelor din 01 iulie 2008 și 14 iulie 2008, era obligat să verifice actele în temeiul căror SC „Plugarul” SRL urmează să execute contractele de investire. În acest context, rezultă cu certitudine că termenul rezonabil pentru solicitarea prin declarație adresată SC „Plugarul” SRL de reziliere a contractelor încheiate nu poate depăși 2-3 luni de la datele sus indicate, când Tatiana Popescu era obligată să cunoască neexecutarea esențială a contractului și apariția dreptului de a rezilia contractul. Respectiv în cazul în care din momentul înaintării de către reclamant a declarației de reziliere, pârâtul nu rambursa în termen de 30 zile mijloacele investite, reclamantul era în drept în termen de 3 ani să solicite încasarea silită a datoriei formate.

Astfel, având în vedere că la 07.04.2009 a expirat valabilitatea autorizației de construire eliberată SC „Plugarul” SRL, iar reclamantul era obligat să cunoască despre stoparea lucrărilor și imposibilitatea continuării lor, având în vedere că din luna ianuarie 2009 deja nu se executau lucrări de construire, termenul rezonabil de declarare a rezilierii contractului a fost de cel târziu până la 07 iulie 2009. Începând cu acest termen reclamantul avea dreptul să obțină în 30 zile mijloacele bănești sau să acționeze în instanța de judecată pentru încasarea datoriei cel târziu până la data de 07 august 2012. Cu toate acestea, reclamantul s-a adresat în instanța de insolvență cu cererea de constatare a creanțelor doar la data de 17 mai 2013, iar cu cererea de încasare a datoriilor de la SC „Plugarul” SRL doar la 02 decembrie 2016. În condițiile date, este evident că acțiunea înaintată de reclamant este depusă cu omiterea termenului de prescripție prevăzut de lege și urmează a fi respinsă ca tardivă. În cazul de față, se constată că fiind depusă cererea de chemare în judecată, reclamantul nu a solicitat repunerea în termen, nu a prezentat careva probe privind imposibilitatea înaintării acțiunii în termenul corespunzător și nu s-a încadrat în termenul limită (de decădere) de 30 zile în interiorul cărui reclamantul putea să solicite repunerea în termen.

La 02 decembrie 2016 SC „Plugarul” SRL, în proces de lichidare, a depus cerere reconvențională împotriva SRL „MN Speranța” solicitând admiterea cererii reconvenționale; declararea nulității facturilor fiscale seria SU 3779261 din 01 decembrie 2010 și seria SU 3779262 din 03 decembrie 2010 eliberate de SRL „MN Speranța” către SC „Plugarul” SRL, precum și a actelor lucrărilor executate pentru luna decembrie 2010, a acordului de recunoaștere a datoriei din 03.09.2009, a actului de verificare din 24.08.2009 și a actului de verificare din 31.12.2011; respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „MN Speranța” ca fiind neîntemeiată și tardivă (f.d. 57, vol. III), iar la 20 ianuarie 2017 SC „Plugarul” SRL a înregistrat cererea de reconvențională suplimentară solicitând suplimentar întoarcerea părților la poziția inițială cu încasarea de la SRL „MN Speranța” în beneficiul SC „Plugarul” SRL a mijloacelor bănești încasate de antreprenor în temeiul actelor juridice nule în mărime de 1625486,48 de lei. (f.d. 66, vol. III)

În motivarea cererii reconvenționale s-a invocat că din cererea de chemare în judecată depusă de SRL „MN Speranța” rezultă că aceasta pretinde în temeiul contractului de antrepriză nr. 02/07 din 30 iulie 2008 a executării lucrărilor de construcție, de a fi încasată de la SC „Plugarul” SRL suma de 1135855 de lei și

penalitate în sumă de 204454 de lei. Rezultând din probele anexate la cerere se atestă că datoria pretinsă s-a format în temeiul facturilor fiscale din luna decembrie 2010, în special în temeiul facturilor SU 3779261 din 01.12.2010 și SU 3779262 din 03.12.2010 și parțial în temeiul facturii fiscale nr. SU 2063462 din 31.01.2009. În acest sens, a precizat că conform pct. 1.1 al contractului menționat, SRL „MN Speranța” s-a obligat de a construi și de a transmite SC „Plugarul” SRL în calitate de beneficiar obiectul ce constituie „Ciclul zero” a blocului locativ din xxxxx în conformitate cu documentația de proiect și de deviz aprobată. SRL „MN Speranța”, contrar pct. 1.1 al contractului de antrepriză nr. 02/07 din 30.07.2008, nu a prezentat niciun act permisiv în temeiul cărui a executat lucrările de construcție ce reprezintă „Ciclul zero” a blocului locativ din str. xxxxx, după cum proiectul de execuție a obiectului, autorizația de construire, devizul de cheltuieli aprobat de către Beneficiar. În această privință a remarcat că conform autorizației de construire nr. 359 din 08.04.08 eliberată de Primăria mun. Chișinău, SC „Plugarul” SRL i-a fost permisă executarea lucrărilor de construcție a „Cicului zero” a blocului locativ din xxxxx, iar valabilitatea acestei autorizații a expirat la 08.04.2009. Astfel, începând cu data de 08.04.2009 SC „Plugarul” SRL, după cum și antreprenorii angajați de acesta nu erau în drept de a executa careva lucrări de construcție la obiectul din xxxxx. La rîndul său facturarea anumitor lucrări de construcție la obiectul nominalizat după data expirării autorizației de construire este ilegală, contrară condițiilor contractuale stipulate la pct. 1.1, precum și contravine prevederilor art. 6 alin. (3) al Legii privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului. În condițiile date este evident că la 01.12.2010 și respectiv 03.12.2010, nu era în drept să emită careva facturi fiscale către SC „Plugarul” SRL referitor la executarea lucrărilor de construcție aferent obiectului din xxxxx, iar facturile nominalizate sunt contrare legii și lovite de nulitate absolută, ori SRL „MN Speranța” nu dispunea după data de 08.04.2009 de un anumit act administrativ permisiv care iar acorda dreptul de a executa lucrări de construcție la obiectul menționat.

Referitor la facturile fiscale SU 3779261 din 01.12.2010 și SU 3779262 din 03.12.2010 eliberate de SRL „MN Speranța” către SC „Plugarul” SRL, s-a remarcat că acestea sunt semnate din partea SC „Plugarul” SRL de niște persoane neîmputemicite și contrar interdicțiilor dispuse prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.03.2010. În acest sens, a atenționat că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.03.2010 s-a dispus de a admite spre examinare cererea introductivă depusă de Doroș Corina privind intentarea procesului de insolvabilitate față de SC „Plugarul” SRL, iar în funcția de administrator provizoriu al SC „Plugarul” SRL a fost desemnat Balan Vladimir.

Conform informației prezentate de Camera înregistrării de Stat, la data de 09.04.10 au fost efectuate modificări în registrul persoanelor juridice cu înscrierea în registru a datelor administratorului provizoriu Balan Vladimir, în temeiul încheierii Curții de Apel Chișinău din 22.03.2010. Conform aceluiași răspuns, radierea din registru a datelor administratorului provizoriu a avut loc doar la data de 15.04.2011. Conform legii cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, efectul juridic al modificărilor în privința datelor înscrise în registrul persoanelor juridice apare din momentul efectuării modificărilor corespunzătoare în acest registru. În circumstanțele date, la data de 01.12.2010 și respectiv la 03.12.2010 SRL „MN Speranța” nu putea să factureze careva lucrări de construcții sau să transmită aceste lucrări către SC „Plugarul” SRL fără acordul

administratorului provizoriu Balan Vladimir. La rândul său, SRL „MN Speranța” era obligată să cunoască faptul instituirii administrării provizorii în privința SC „Plugarul” SRL, ori acest fapt era înregistrat public în registrul persoanelor juridice. La fel, reclamantul a remarcat că în perioada din data desemnării administratorului provizoriu al SC „Plugarul” SRL până în prezent nu au fost efectuate anumite lucrări de construcție la obiectul din xxxxx, iar facturile nominalizate sunt fictive, fapt confirmat și prin lipsa anumitor documente ce confirmă lucrările executate de fapt conform acestor facturi fiscale. Mai mult ca atât, nu există niciun deviz de cheltuieli care ar confirma valoarea serviciilor de construcție contractate de beneficiar, după cum nici o concretizare a etapelor de executare a lucrărilor de construcție menționate, graficul de executare a lucrărilor, acte de recepție a lucrărilor, precum și etapa la care se afla deja construcția menționată la momentul încheierii contractului și transmiterii obiectului pentru finalizare.

La caz, a reținut că la materialele dosarului nu au fost prezentate procesele-verbale a lucrărilor îndeplinite de către antreprenor și respectiv de recepționare a lor de către beneficiar. La fel, nu au fost prezentate nici procesele-verbale privind constatarea lucrărilor ascunse executate de antreprenor, ceia ce constituie un act obligatoriu la fiecare etapă de executare a lucrărilor. Aceste verificări urmează a fi efectuate în prezența proiectantului și inginerilor responsabili de calitatea construcției îndeplinite. Concomitent, toate verificările și recepționarea lucrărilor executate, inclusiv cele ascunse urmează a fi consemnate în cartea tehnică a construcției, care este un act obligatoriu pentru darea în exploatare a blocului locativ. Astfel, SRL „MN Speranța” nu a prezentat toate aceste acte, documente și confirmări, iar în lipsa lor nu poate fi considerată ca executată obligația antreprenorului de executare și transmitere a lucrărilor de construcție, după cum nici nu apare obligația de plată a beneficiarului.

La 20 ianuarie 2017 SC „Plugarul” SRL, în proces de lichidare, a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Crăiasa” solicitând admiterea cererii reconvenționale; declararea nulității facturilor fiscale – seria SW 1421634 din 30.07.2008, seria SW 1421633 din 30.07.2008, seria SW 1545048 din 14.08.2008, seria SW 1545061 din 18.08.2008, seria SW 1545056 din 18.08.2008, seria SW 1545058 din 08.08.2008, seria SW 1545119 din 13.09.2008, seria SW 1545120 din 13.09.2008, seria SW 1545124 din 24.09.2008, seria SW 1777847 din 01.11.2008, seria SW 1777851 din 12.11.2008 eliberate de SRL „Crăiasa” către SC „Plugarul” SRL; declararea nulă a actelor de verificare încheiate între SRL „Crăiasa” și SC „Plugarul” SRL la 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010; respingerea cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Crăiasa” ca neîntemeiată și tardivă. (f.d. 1, vol. III)

În susținerea cererii reconvenționale SC „Plugarul” SRL a invocat că prin cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Crăiasa” către SC „Plugarul” SRL s-a solicitat constatarea și încasarea datoriei în mărime de 306790,06 lei, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 05/126 din 18.06.2008 și a facturilor fiscale seria SW 1421634 din 30.07.2008, SW 1421633 din 30.07.2008, SW 1545048 din 14.08.2008, SW 1545061 din 18.08.2008, SW 1545056 din 18.08.2008, SW 1545058 din 18.08.2008, SW 1545119 din 13.09.2008, SW 1545124 din 24.09.2008, SW 1545120 din 13.09.2008, SW 1777847 din 01.11.2008, SW 1777851 din 12.11.2008. Concomitent, SRL „Crăiasa” a pretins că datoriile menționate se confirmă prin actele de verificare din 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010.

Partea reclamantă a relatat că rezultând din cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Crăiasa” rezultă că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 05/126 din 18.06.08, aceasta s-a obligat să vândă SC „Plugarul” SRL marfa stipulată în Anexa nr. 1. Conform p. 5.1.1 și 5.2.1, vânzătorul se obligă să livreze marfa doar după achitarea în avans a mărfii ce se livrează și a serviciilor de transport. Conform pct. 7.1 și 7.2 al contractului, vânzătorul este obligat să elibereze concomitent cu marfa livrată și certificatele de calitate și analizele de laborator a fiecărei partide de marfă livrată. La caz, se constată că SC „Crăiasa” SRL nu a anexat la materialele dosarului nicio confirmare a transmiterii către cumpărător, concomitent cu marfa pretinsă ca livrată, certificatele de calitate a acestor mărfuri, după cum și analizele de laborator, etc. Mai mult, rezultând din condițiile contractuale SRL „Crăiasa” era obligată să livreze marfa doar după achitarea ei de către cumpărător. În condițiile date rezultă că marfa reflectată în facturile fiscale deja a fost achitată la momentul livrării, iar cerințele SRL „Crăiasa” privind achitarea repetată a acestora sunt neîntemeiate.

SC „Plugarul” SRL a mai susținut că referitor la facturile fiscale indicate mai sus, în temeiul căror SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL marfa în realitate reprezintă niște facturi fictive, ce nu pot corespunde realității, deoarece reflectă livrarea unei cantități exagerate de beton și pietriș doar într-o singură zi ce obiectiv nu poate avea loc. Astfel, conform facturilor fiscale seria SW 1421634 din 30.07.2008, SW 1421633 din 30.07.2008 SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat către SC „Plugarul” SRL o cantitate de 950 tone de pietriș. Concomitent, în facturile fiscale menționate nu se specifică nici cine este transportatorul, nici cu ce mijloc de transport are loc livrarea mărfii date. La fel, în facturile date nu se specifică nici numărul, seria, data foii de parcurs a transportatorului. Cantitatea de pietriș putea fi transportată dintr-un punct în altul cu un număr de cel puțin 48 autocamioane, având în vedere că capacitatea maximă admisibilă pentru transportare este de 20 tone într-o unitate de transport.

Reclamantul a considerat că transportarea unei astfel de cantități de pietriș într-o singură zi este imposibilă, după cum și este imposibilă utilizarea acesteia, având în vedere procesul tehnologic. Asemănător, la 14.08.2008, conform facturii fiscale SW 1545048, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat o cantitate de încă 235 tone, ceia ce ar reprezenta cel puțin 12 autocamioane de câte 20 tone fiecare. În cazul de față, în factură se specifică că transportator este SRL „Crăiasa”, însă fără a se specifica cu ce mijloc de transport a fost transportată această cantitate de pietriș într-o singură zi, după cum și datele foii de parcurs a acestui mijloc de transport. La 18.08.2008 conform facturii fiscale SW 1545056, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat o cantitate de încă 326 tone, iar conform facturii SW 1545061 din aceeași zi o cantitate de 110 tone de pietriș (total - 436 tone), ceia ce ar reprezenta cel puțin 22 autocamioane de câte 20 tone fiecare. În cazul de față în facturi se specifică că transportator este SRL „Crăiasa”, însă fără a se specifica cu ce mijloc de transport a fost transportată această cantitate de pietriș într-o singură zi, după cum și datele foii de parcurs a acestui mijloc de transport. În același timp, a remarcat că o asemenea cantitate de pietriș este exagerată pentru obiectul ce se afla în construcție pe str. xxxxx, iar beneficiar al cărui era SC „Plugarul” SRL.

Conform facturii fiscale SW 1545058 din 18.08.2008, concomitent cu livrarea a 436 tone de pietriș, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL 94 m³ de beton, ceia ce reprezintă cel puțin 14 unități de transport specializate, unde capacitatea maximă este de 7 m³ de beton. În calitate de transportator este indicată SRL „Crăiasa”,

iar anumite date a foii de parcurs nu sunt specificate. Conform facturii fiscale SW 1545119 și SW 1545120 din 13.09.2008, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL 908 m³ de beton, ceia ce reprezintă cel puțin 130 unități de transport specializate, unde capacitatea maximă este de 7 m³ de beton. În calitate de transportator este indicată SRL „Crăiasa”, iar careva date a foii de parcurs nu sunt specificate. De asemenea, a menționat că în facturile fiscale se indică că au fost efectuate 112 rute de transportare a betonului într-o singură zi. Conform facturii fiscale SW 1545124 din 24.09.08, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL 202 m³ de beton, ceia ce reprezintă cel puțin 29 unități de transport specializate. În calitate de transportator este indicată SRL „Crăiasa”, iar careva date a foii de parcurs nu sunt specificate. La fel, în factură se indică că au fost prestate și servicii de transport însă fără a identifica cantitatea acestora. Conform facturilor și actelor de îndeplinire a lucrărilor prezentate de SRL „MN Speranța” aceasta de asemenea a livrat SRL „Plugarul” beton, iar conform declarațiilor prezentate în ședința de judecată de către reprezentantul SRL „MN Speranța” acesta a executat lucrările de construcție a fundației cu materialele sale.

Mai mult ca atât, a accentuat că conform informației prezentate de IFS mun. Chișinău la 23.12.2016 s-a constatat că SRL „Crăiasa” n-a declarat la organul fiscal facturile fiscale SW 1545119 și SW 1545120 din 13.09.2008, precum și factura fiscală SW 1545124 din 24.09.2008, fapt ce confirmă suplimentar că aceste facturi sunt fictive și au urmărit scopul de evaziune fiscală de către SRL „Plugarul”, spălarea banilor investiți în construcție. Conform facturii fiscale SW 1777847 din 01.11.2008, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL 65 m³ de beton, ceia ce reprezintă cel puțin 10 unități de transport specializate. În calitate de transportator este indicată o altă companie terță, iar careva date a foii de parcurs nu sunt specificate, după cum nici codul fiscal al transportatorului. Conform facturii fiscale SW 1777851 din 12.11.2008, SRL „Crăiasa” pretinde că a livrat SC „Plugarul” SRL 84 m³ de beton, ceia ce reprezintă cel puțin 12 unități de transport specializate. În calitate de transportator nu este indicată nici o companie. Astfel, nu este clar cine a executat livrarea stipulată în factură.

Conform informației prezentate de Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, Direcția identificare, și înmatriculare a mijloacelor de transport” la 09.01.2017, după SRL „Crăiasa” nu sunt și nu au fost niciodată înregistrate careva unități de transport. În condițiile date se confirmă cu certitudine că SRL „Crăiasa” n-a avut posibilitatea de a livra o astfel de cantitate enormă de pietriș și beton către SRL „Plugarul”, iar facturile eliberate sunt fictive.

Rezultând din constatările, carențele și divergențele indicate mai sus este evident că facturile fiscale prezentate de SRL „Crăiasa” în calitate de temei de apariție a obligației SC „Plugarul” SRL și de încasare a datoriei acumulate sunt fictive și au urmărit doar scopul de a forma niște datorii artificiale, pentru marfa care nu a fost livrată și depășește cu mult necesitățile tehnologice pentru executarea fundației blocului locativ din xxxxx. Astfel, având în vedere că facturile fiscale nominalizate au fost întocmite contrar legii, dar și că reflectă niște livrări care nu corespund realității și care fizic nu pot fi livrate într-o singură zi, precum și că SRL „Crăiasa” n-a demonstrat prin nimic faptul transportării mărfurilor date este evident că aceste facturi sunt fictive. La fel, fiind întocmite în temeiul facturilor fiscale nominalizate și actele de verificare din 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010, este

evident că acestea sunt acte subsecvente a facturilor fiscale nule, nu prezintă în sine temei de apariție a obligațiilor și urmează a fi declarate nule și acestea, ca consecință.

Conform p. 5.1.1 și 5.2.1 al contractului, achitarea urma să aibă loc în avans. Astfel, începând cu data de 12.11.2008 a început curgerea termenului de prescripție, iar termenul de 3 ani a expirat la 12.11.2011. În partea ce ține de actele de verificare invocate de SRL „Crăiasa” din 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010 (care nici nu au fost integral anexate la dosar), lichidatorul SC „Plugarul” SRL le consideră nule, ori acestea nu sunt însoțite de documentele confirmative a apariției obligației stipulate în ele, sunt fictive și nu pot produce efecte juridice.

Prin hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ion Uncu împotriva SC „Plugarul” SRL; s-a admis parțial cererea reconvențională depusă de către SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, împotriva lui Ion Uncu și s-a anulat acordul din 01 iulie 2012 încheiat între SC „Plugarul” SRL și Ion Uncu; s-a admis parțial acțiunea Tatianeii Popescu depusă împotriva SC „Plugarul” SRL și s-au reziliat contractele de investiții nr. 45 din 1 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008 cu privire la construcția spațiului locativ încheiate între SC „Plugarul” SRL și Tatiana Popescu; s-a încasat de la SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, în beneficiul Tatianeii Popescu datoria în sumă de 1230433 de lei și taxa de stat în mărime de 150 de lei; în rest, pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică a fost respinsă ca neîntemeiată; s-a admis parțial acțiunea depusă de SRL „Crăiasa” împotriva SC „Plugarul” SRL și s-a încasat din contul SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, în beneficiul SRL „Crăiasa” datoria în sumă de 306790 de lei și taxa de stat în mărime de 270 de lei; în rest, pretențiile cu privire la încasarea penalității și a cheltuielilor de asistență juridică au fost respinse ca neîntemeiate; s-a admis parțial acțiunea depusă de SRL „MN Speranța” și s-a încasat de la SRL „Plugarul”, în proces de insolvență, în beneficiul SRL „MN Speranța” datoria în sumă de 1135855,99 de lei și taxa de stat în mărime de 270 de lei; iar pretenția cu privire la încasarea penalității formulată de SRL „MN Speranța” împotriva SC „Plugarul” SRL s-a respins ca neîntemeiată; s-au respins ca neîntemeiate acțiunile reconvenționale depuse de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, împotriva Tatianeii Popescu, SRL „Crăiasa” și SRL „MN Speranța” ca neîntemeiate; s-a încasat de la SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 49310 lei.

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență; s-a casat parțial hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Uncu Ion, SRL „Crăiasa” și SRL „MN Speranța” împotriva SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, cu privire la încasarea datoriei, a cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată depusă de Popescu Tatiana cu privire la rezolvirea contractelor și încasarea datoriei și acțiunile reconvenționale depuse de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, împotriva Uncu Ion, Popescu Tatiana, SRL „Crăiasa” și SRL MN „Speranța” cu privire la declararea nulității actelor, în partea cerințelor formulate de Popescu Tatiana, SRL „Crăiasa” și SRL „MN Speranța” și respingerii cererii reconvenționale și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Popescu Tatiana, SRL „Crăiasa” și SRL MN „Speranța” cu

privire la încasarea datoriei și a penalităților; s-a admis cererea reconvențională depusă de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, împotriva Tatiane Popescu, SRL „Crăiasa” și SRL „MN Speranța” cu privire la declararea nulității actelor: cu referire la SRL „Crăiasa” – s-au declarat nule facturile fiscale seria SW 1421634 din 30.07.2008, SW 1421633 din 30.07.2008, SW 1545048 din 14.08.2008, SW 1545061 din 18.08.2008, SW 1545056 din 18.08.2008, SW 1545058 din 18.08.2008, SW 1545119 din 13.09.2008, SW 1545120 din 13.09.2008, SW 1545124 din 24.09.2008, SW 1777847 din 01.11.2008, SW 1777851 din 12.11.2008 eliberate de SRL „Crăiasa” către SC „Plugarul” SRL; s-a declarat nulitatea actelor de verificare încheiate de SRL „Crăiasa” cu SC „Plugarul”, SRL la 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010; cu referire la Popescu Tatiana – s-au declarat nule contractele de investiție nr. 45 din 01.07.2008 și nr. 46 din 14.07.2008 privind construcția spațiului locativ încheiate între Popescu Tatiana și SC „Plugarul” SRL; s-au declarat nule chitanțele nr.45/24-07 din 24.06.2008, nr.45/01-07 din 01.07.2008, 45/03-04 din 23.04.2009, nr.46/16-7 din 16.07.2008, nr.46/18-09 din 18.09.2008, nr.46/20-11 din 20.11.2008 și nr.46/23-04 din 23.04.2009, eliberate din numele S.R.L „Plugarul” către Popescu Tatiana; cu referire la SRL „MN Speranța” – s-au declarat nule facturile fiscale nr. SU 3779261 din 01.12.2010 în sumă de 635201 lei și SU 3779262 din 03.12.2010 în sumă de 376158 de lei; s-au declarat nule actele lucrărilor executate pentru luna decembrie 2010, acordul de recunoaștere a datoriei din 03.09.2009, a actului de verificare din 24.08.2009 și actului de verificare din 31.12.2011; s-a încasat din contul SRL „Crăiasa” în beneficiul statului suma de 9759,90 de lei; s-a încasat de la Popescu Tatiana în beneficiul statului suma de 24850 de lei; s-a încasat din contul SRL „MN Speranța” în beneficiul statului suma de 49730 de lei; în rest hotărârea din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost menținută.

La 05 septembrie 2018, SRL „MN Speranța” a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia în partea ce ține de respingerea cerințelor de încasare în beneficiul SRL „MN Speranța” a sumei de 1135855,99 de lei cu titlu de datorie de la SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență și admiterea cerințelor din cererea reconvențională referitor la nulitatea actelor semnate și de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență privind efectuarea lucrărilor de construcție și de verificare a calculelor, cu menținerea în această parte a hotărârii din 23 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În motivarea recursului, SRL „MN Speranța” a considerat că instanța de apel neîntemeiat a reținut afirmația administratorului insolvenței SC „Plugarul” SRL, invocată în cererea sa de apel, precum că în confirmarea faptului executării lucrărilor SC „MN Speranța” SRL nu a prezentat niciun proces-verbal de recepționare a lucrărilor îndeplinite, deoarece în toate cazurile de predare a lucrărilor au fost semnate acte de executare a lucrărilor (anexate la materialele pricinii) și facturile fiscale. Ori, legislația nu determină forma actului de recepționare a lucrărilor. Indiferent de denumirea lui, actul trebuie să fie semnat de client, să exprime voința sa de recepționare a lucrării. Alte mijloace probante în confirmarea executării lucrărilor nu sunt necesare. În toate cazurile lucrările efectuate au fost transmise beneficiarului prin semnarea actelor de primire-recepționare a lucrărilor, iar pentru efectuarea achitărilor, conform legii contabilității s-au întocmit facturi fiscale primite în modul stabilit de la IFS. Prin urmare, facturile fiscale sunt acte de plată, formulare primite de la IFS, care sunt

documente de strictă evidență. Beneficiarul a semnat fără rezervă toate actele de recepție a lucrărilor. Lucrările au fost efectuate în perioada anilor 2008-2010. În total antreprenorul a efectuat lucrări în sumă de 9088118 de lei. Restanța neachitată este de 1135855 de lei.

SRL „MN Speranța” a susținut că este eronată și opinia instanței de apel precum că lucrările nu au fost executate în volumul arătat în actele de recepționare, făcând trimitere la raportul de constatare tehnico - economic efectuat de Vataman Iurie, colaborator al SC „Marișan Procon” SRL în anul 2017. La caz, s-a menționat că blocul de locuințe cu încăperi de menire social-culturale și comerciale la parter și garaje la demisol nr. cadastral xxxxx din xxxxx, a constituit obiectul masei debitoare și a fost realizat de administratorul insolvenței în 2015 SC „Mivaro Grup” SRL prin contractul de vânzare - cumpărare a imobilului din 23.12.2015 la sumă de 10766600 de lei. Prin urmare, la momentul întocmirii actului de SC „Marișan Procon” SRL în anul 2017 obiectul ce constituie blocul de locuințe cu încăperi de menire social-culturale, comerciale la parter și garaje la demisol nr. cadastral xxxxx din str. xxxxx nu era în proprietatea SC „Plugarul” SRL (în proces de insolvență) și administratorul insolvenței nu putea să dispună efectuarea expertizei asupra unui obiect care nu era în administrarea sa.

Totodată, a remarcat că din Raportul de constatare tehnico-economic, nu se vede care obiect a fost cercetat, care a fost scopul cercetării, cine la împuternicit pe Vataman Iurie, care este elaborator de devize conform ștampilei sale, să efectueze lucrări de constatare a lucrărilor de construcție și pentru cine a făcut aceste constatări. La raportul de constatare tehnico-economic, nu sunt arătate documentele în baza cărora s-au făcut cercetările, modalitatea de obținere a lor, care documente normative sunt în vigoare la momentul efectuării raportului. La raport nu s-a luat în vedere preturile materialelor de construcție la momentul efectuării construcției.

La fel, s-a accentuat și la faptul că determinarea volumului lucrărilor în construcție conform circularului semnat de Centrului național de expertiză judiciară de pe lângă Ministerul Justiției, se efectuează doar la ordonarea expertizei de instituția de judecată, de Inspekția în Construcție subordonată Ministerului în Construcție. Antreprenorul, SRL „MN Speranța”, beneficiarul și nici creditorii SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, nu au dat acordul ca SC „Marișan Procon” SRL să determine volumul lucrărilor de construcție efectuate la obiectul blocul de locuințe cu încăperi de menire social - culturale și comerciale la parter și garaje la demisol nr. cadastral xxxxx din xxxxx. Conform legii insolvenței, administratorul este obligat să efectueze inventarierea masei debitoare, îndată după intentarea procesului de insolvență și numirea lui în funcție. Procedura de insolvență a fost intentată la 08.04.2013 prin hotărârea Curții de Apel, deci administratorul insolvenței urma să stabilească costul obiectului din xxxxx, încă în anul 2013. Tot în această perioadă urma să stabilească și costul lucrărilor de construcție, deoarece costul obiectului insolvenței și costul lucrărilor de construcție în cazul dat este același. Proba pertinentă care ar demonstra costul lucrărilor de construcție urma să fie anume actul de expertiză efectuat la acel moment.

SRL „MN Speranța” a remarcat că a prezentat în instanța de judecată raportul de expertiză nr.958 din 21.05.14, primit de la terțe persoane și care se află în dosarul penal intentat împotriva administratorului SC „Plugarul” SRL - Ion Plugaru. Conform raportului de expertiză menționat la obiectului din xxxxx sau efectuat lucrări în sumă

de 26077740 lei, inclusiv SC,, MN Speranța” SRL a efectuat lucrări în sumă de 9088118 lei. La construcția obiectului din xxxxx au lucrat doua societății comerciale SC,, MN Speranța” SRL și SC,, Horus”. SC,, Horus” a efectuat doar lucrări de demolare a construcțiilor vechi aflate pe terenul din xxxxx și lucrări ce țin de săparea fundației și pregătirea terenului pentru construcție în perioada an. 2007. Toate lucrările de construcție au fost efectuate ulterior de SC,, MN Speranța” SRL. Necâtând la aceste circumstanțe creanțele SC,, Horus” au fost validate, iar creanțele SC,, MN Speranța” SRL se contestă.

Recurentul a considerat ca fiind nejustificate și concluziile instanței de apel precum că administratorul SC „Plugarul” SRL - Ion Plugaru nu era în drept să semneze factura fiscală SU3779261 din 01 decembrie 2010 în sumă de 635201 lei și factura fiscală SU 3779262 din 03 decembrie 2010 în sumă de 376158 de lei, de recepționare a lucrărilor și actele de recepție a lucrărilor, din motiv că conform datelor din registrul de stat a întreprinderilor Ion Plugaru nu era administratorul SC „Plugarul” SRL. La acest moment era desemnat administrator al insolvenței SC „Plugarul” SRL - Vladimir Balan. Concluzia instanței în această parte este în contradicție cu materialele dosarului.

Recurentul a opinat că nu corespunde realității nici concluzia instanței de apel referitor la nulitatea actului de verificare din 31.12.2011 semnat de administratorul SC „Plugarul” SRL – Ion Plugaru și conducerea „MN Speranța” SRL, deoarece conform datelor prezentate de Camera Înregistrării de Stat la data respectivă în registrul de stat a fost desemnat Ion Plugaru ca administrator al SC „Plugarul” SRL. Drept urmare, instanța de apel nu avea niciun motiv de a recunoaște nulitatea actului respectiv. Prin actul din 31.12.2011 s-a confirmat datoria de 1135855 de lei pe care o avea SC „Plugarul” SRL față de „MN Speranța” SRL, inclusiv și pe factura fiscală SU3779261 din 01 decembrie 2010 în sumă de 635201 lei și factura SU 3779262 din 03 decembrie 2010 în sumă de 376158 de lei de recepționare a lucrărilor.

La 01 octombrie 2018, Popescu Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului declarat, Tatiana Popescu a menționat că decizia contestată este ilegală, neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel a examinat cauza fără a da apreciere circumstanțelor invocate de recurentă, calificând doar veridicitatea argumentelor SC „Plugarul” SRL.

Tatiana Popescu a pledat pentru faptul că contractele de investire în construcție sunt încheiate cu intenția de a produce efecte juridice, iar bonurile de plată (chitanțele) eliberate de SC „Plugarul” SRL au fost eliberate pentru confirmarea procurării bunurilor imobile, ceea ce în opinia recurente nu sunt acte fictive.

Recurenta a mai accentuat că nu pot fi luate în considerare nici concluziile instanței de apel ce țin de lipsa surselor financiare pentru achitarea investițiilor, deoarece Tatiana Popescu și-a justificat în cadrul examinării cauzei opinia referitor la proveniența mijloacelor financiare pentru achitarea contractelor de investire în construcție a bunurilor imobile.

Prin cererea de recurs suplimentară, înregistrată la 26 februarie 2019, Tatiana Popescu, a precizat că majorității cetățenilor care au încheiat cu SC „Plugarul” SRL contracte de investire în construcții, le-au fost validate creanțele și au fost incluși în lista creditorilor. Pe când, recurenta din motive neîntemeiate nu poate fi inclusă în lista

creditorilor, în condițiile când a achitat integral costul bunurilor imobile conform condițiilor contractului și dispune de bonuri de plată ce confirmă efectuarea tranzacției. În opinia sa, nu este clar de ce instanța de apel, din lipsă de probe, consideră ca fiind fictive bonurile de plată menționate, iar la ceilalți cetățeni, care dispun de astfel de chitanțe, instanța de judecată le-a considerat valabile.

La 05 octombrie 2018 SRL „Crăiasa” a declarat recurs împotriva deciziei din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel la examinarea cauzei a urmărit un scop meschin, fără a da apreciere probelor veridice care confirmă încheierea raporturilor juridice între recurent și pârât. Mai mult, instanța de apel prin dispunerea fictivității facturilor fiscale, actelor de verificare, precum și scrisorii de garanție, a încălcat principiul imparțialității prevăzut de art. 19, 20, 21, 22 Cod de procedură civilă. Or, din actele de verificare menționate rezultă faptul că debitorul/pârâtul recunoaște datoria solicitată.

SRL „Crăiasa” a opinat că la adoptarea deciziei contestate, instanța de apel a interpretat eronat prevederile legii făcând trimitere la art. 220-221 Cod civil, în baza cărora au declarat nule facturile fiscale, actele de verificare, scrisoarea de garanție, ca fiind fictive, fără să se bazeze pe oarecare probe și nu este demonstrat faptul că au fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice, a ascunde un alt act juridic sau dobândite în baza unui act juridic fictiv.

Recurenta SRL „Crăiasa” a remarcat că instanța de apel a declarat ca fiind fictive înscrisurile menționate, fără a se expune asupra veridicității clauzelor contractului, care până la moment este valabil și nu a fost contestat. Mai mult ca atât, instanța de apel nu a luat în considerare nici faptul că SC „Plugarul” SRL anterior a recunoscut datoria și a achitat 70% din suma datorată și din aceste circumstanțe rezultă că instanța de judecată a fost imparțială la examinarea cauzei și pronunțarea deciziei pe care o consideră ilegală.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 07 iunie 2018.

Materialele cauzei atestă că SRL „MN Speranța” a declarat recurs la 05 septembrie 2018, Popescu Tatiana a depus cererea de recurs la 01 octombrie 2018, iar SRL „Crăiasa” a înregistrat recursul la 05 octombrie 2018, însă lipsesc date despre recepționarea deciziei contestate de către recurenți.

Astfel, recursurile declarate la 05 septembrie 2018, la 01 octombrie 2018 și la 05 octombrie 2018 sunt în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursurile admisibile și a decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursurile declarate de SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa” și va casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Cercetând conținutul deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și ipotezele invocate în cererile de recurs, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cauza dedusă judecării fără a elucida pe deplin circumstanțele cauzei și fără a da o apreciere argumentelor invocate de către participanții la proces și anume nu a combătut argumentele recurenților în raport cu aspectele reținute de către SC „Plugarul” SRL, în proces de insolvență, în cadrul judecării cauzei în ordine de apel.

În contextul dat, Colegiul menționează că SRL „MN Speranța” își exprimă dezacordul cu decizia pronunțată de către instanța de apel, prin faptul că instanța de judecată, examinând apelul, neîntemeiat a respins acțiunea înaintată de către acesta și în mod neargumentat a declarat nulitatea facturilor fiscale nr. SU 3779261 din 01.12.2010 în sumă de 635201 lei și nr. SU 3779262 din 03 decembrie 2010 în sumă de 376158 de lei, precum și a recunoscut ca fiind nule actele lucrărilor executate pentru luna decembrie 2010, a acordului de recunoaștere a datoriei din 03 septembrie 2009, a actului de verificare din 24 august 2009 și a actului de verificare din 31 decembrie 2011.

Colegiul menționează că SRL „MN Speranța” și-a argumentat poziția de casare a deciziei instanței de apel contestate prin faptul că la baza adoptării actului de dispoziție

a stat doar argumentele invocate de SC „Plugarul” SRL, în proces de insolabilitate, fără a le supune unei analize în coraport cu aspectele reținute de către SRL „MN Speranța”.

SRL „MN Speranța”, în recursul declarat, a indicat precum că instanța de apel iluzoriu a reținut faptul că administratorul SC „Plugarul” SRL – Ion Plugaru nu era în drept să semneze factura fiscală nr. SU 3779261 din 01 decembrie 2010 în sumă de 635201 lei și nr. SU 3779262 din 03 decembrie 2010 în sumă de 376158 de lei de recepționare a lucrărilor și actele de recepție a lucrărilor, din motiv că conform datelor din Registrul de Stat Întreprinderilor, Ion Plugaru nu era administrator al SC „Plugarul” SRL, iar în momentul semnării facturilor fiscale a fost desemnat administratorul insolabilității SC „Plugarul” SRL – Vladimir Balan, întrucât interdicțiile dispuse prin încheierea din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice au fost în vigoare până la 15 aprilie 2011, atunci când a fost înregistrată încheierea instanței de insolabilitate în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Tot aici, este de subliniat că instanța de apel a precizat că lucrările de construcție reflectate în actele de executare a lucrărilor din luna decembrie 2010 urmau a fi recepționate de către administratorul provizoriu Balan Vladimir, în temeiul împuternicirilor acordate prin încheierea din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice.

La caz, Colegiul relevă că într-adevăr prin încheierea din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de Donoș Corina împotriva SC „Plugarul” SRL; în scopul prevenirii modificării stării bunurilor, în perioada de până la intentare procesului de insolabilitate s-au aplicat următoarele măsuri de asigurare: s-a numit în funcție de administrator provizoriu Balan Vladimir, s-a înlăturat debitorul de la gestionarea patrimoniului său, s-a suspendat executarea silită asupra bunurilor debitorului, s-a dispus ca înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale să fie efectuate doar numai cu învoirea expresă a administratorului provizoriu. (f.d. 63, vol. III)

Prin răspunsul eliberat de ÎS „Camera Înregistrării de Stat” din 04 decembrie 2012, nr. 385, se atestă că la 09 aprilie 2010 conform încheierii din încheierea din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice au fost consemnate în Registrul de Stat date cu privire la desemnarea administratorului provizoriu - Vladimir Balan, iar la 15 aprilie 2011 conform încheierii din 24 mai 2010 a Curții de Apel Economice au fost anulate din Registrul de Stat datele cu privire la măsurile de asigurare în baza încheierea din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice. (f.d 64, vol. III)

Colegiul indică că instanța de apel în baza răspunsului eliberat de ÎS „Camera Înregistrării de Stat” din 04 decembrie 2012, nr. 385, a concluzionat că la momentul semnării actelor de recepționare a lucrărilor în perioada vizată, precum și eliberarea în baza acestor lucrări a facturilor fiscale menționate supra, administratorul SC „Plugarul” SRL – Ion Plugaru nu era în drept de a efectua careva operațiuni în acest sens, or prin prisma prevederilor art. 16 din Legea cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, a reținut că modificările operate în actele de constituire și în datele înscrise în Registrul de Stat au putere juridică de la data înregistrării lor la organul înregistrării de stat.

În contextul dat, Colegiul accentuează că chiar și în condițiile în care operarea modificărilor a fost efectuată ulterior emiterii încheierii de anulare a măsurilor de

asigurarea, instanța de apel urma să ia în considerare impactul acestora asupra SRL „MN Speranța”.

Or, aceste iregularități nu pot fi interpretate în defavoarea recurentului, în condițiile când părțile au întreprins acțiuni în executarea obligațiilor asumate în baza raporturilor contractuale, ba mai mult nu poate fi pusă pe seama recurentului nici sarcina de a întreprinde măsuri în vederea înregistrării la organul înregistrării de stat a actelor juridice ce au fost pronunțate de către instanța de insolvență în procesul intentat față de SC „Plugarul” SRL ca urmare a anulării măsurilor de asigurare aplicate întreprinderii insolvente.

În speță, prezintă importanță de a stabili și faptul dacă în condițiile când instanța de insolvență prin încheierea 24 mai 2010 a anulat măsurile de asigurare aplicate în baza încheierii din 22 martie 2010 a Curții de Apel Economice și a încetat procesul, administratorul provizoriu mai deținea împuterniciri în administrarea și gestionarea debitorului, or, prin prisma prevederilor art. 161 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001, în vigoare 15.02.2002 și completat prin Legea nr. 573-XV din 26.12.2003, în vigoare 09.04.2004, se atestă că odată cu încetarea procesului în baza art. 158 și 159, debitorul își redobândește dreptul de a dispune liber de bunurile masei.

Așadar, instanța de apel judecând apelul declarat de SC „Plugarul” SRL a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei și argumentelor susținute de către partea oponentă, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului.

De altfel, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor din acțiune, era indispensabil de a supune controlului legalitatea hotărârii contestate în baza argumentelor aduse în cererea de apel în coraport cu argumentele susținute de către toți participanții la proces, cu aprecierea relevanței, cel puțin, a acestora.

Indiscutabil, orice parte în cadrul unei proceduri are dreptul să prezinte instanței de judecată observațiile și argumentele sale și de a pretinde organului judiciar să le examineze pe acestea în mod efectiv.

Dreptul la un proces echitabil, prin urmare, nu poate fi considerat efectiv decât dacă observațiile părților sunt corect examinate de către instanță, instanța care are în mod necesar obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de probă, cel puțin pentru a le aprecia relevanța.

De asemenea, instanța de apel urmează să verifice și aspectele ce țin de veridicitatea argumentelor invocate de către Tatiana Popescu pe parcursul judecării cauzei, or, Tatiana Popescu contestând cu recurs decizia instanței de apel a precizat că Curtea de Apel Chișinău neîntemeiat a respins acțiunea înaintată de către aceasta din motiv că contractele de investiții ar fi fost încheiate fără intenția de a produce efecte juridice.

Colegiul notează că instanța de apel la aspectul dat a reținut precum că pentru ca manifestarea de voință să producă efecte juridice, ea trebuie să fie exteriorizată în așa mod încât să demonstreze clar și precis intenția de a da naștere, modifica sau stinge drepturile și obligațiile civile, ba mai mult din partea părților contractante nu au fost prezentate probe ce ar confirma manifestarea de voință în vederea încheierii contractelor de investiții nr. 45 din 01 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008.

Această concluzie a instanței de apel derivă și din faptul că din datele contabilității ale SC „Plugarul” SRL nu rezultă încheierea unor astfel de contracte și nici achitarea investițiilor în baza acestora.

Mai mult, instanța de apel a specificat că Tatiana Popescu, în calitate de investitor cu suma de 1230433 de lei, nu este reflectată nici în lista de investitori și nici în actul de revizie economico-financiară tematică efectuat la SC „Plugarul” SRL la 23 septembrie 2011 de către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției din Republica Moldova. (f.d. 133-143, vol. III)

Concomitent, instanța de apel a accentuat în actul de dispoziție contestat că nici copiile chitanțelor anexate care, precum că ar confirma efectuarea achitării investițiilor, nu constituie documente justificative în sensul Legii insolvenței, întrucât lipsește bonul de casă (bonul fiscal) eliberat de mașină de casă și controlul pe copiile chitanțelor la dispozițiile de încasare prezentate de Tatiana Popescu, în sensul prevăzut de Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și controlul pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărârea Guvernului din 474 din 28 aprilie 1998.

De altfel spus, instanța de apel a specificat că chitanțele nr.45/24-07 din 24.06.2008, nr.45/01-07 din 01.07.2008, 45/03-04 din 23.04.2009, nr.46/16-7 din 16.07.2008, nr.46/18-09 din 18.09.2008, nr.46/20-11 din 20.11.2008 și nr.46/23-04 din 23.04.2009, eliberate din numele SC „Plugarul” SRL către Popescu Tatiana sunt lovite de nulitate absolută, întrucât în temeiul 220 Cod civil, anularea contractelor de nr. 45 din 01 iulie 2008 și nr. 46 din 14 iulie 2008 atrage și nulitatea actelor subsecvente.

Colegiul consideră ca fiind incertă reținerea instanței de apel precum că chitanțele eliberate din numele SC „Plugarul” SRL către Tatiana Popescu sunt lovite de nulitate absolută, deoarece prin prisma principiului anulării actului subsecvent ca urmare a anulării actului inițial (*resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis*).

Acest principiu privește efectele nulității actului juridic față de terți și care confirmă că desființarea contractului atrage, în condițiile legii, și desființarea actelor subsecvente încheiate în baza lui, precum și a actelor juridice unilaterale lovite de nulitate.

Colegiul notează că principiul *resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis* este o consecință atât a celorlalte două principii ale efectelor nulității, cât și a principiului *nemo plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habet* (*nemo dat quod non habet*), în sensul că, dacă prin anularea actului juridic inițial se desființează dreptul transmitătorului din actul juridic subsecvent (și care a fost dobânditor al unui drept în actul juridic inițial), înseamnă că acesta a transmis un drept pe care nu îl avea, deci nici subdobânditorul nu putea deveni titularul acestui drept.

În aceste ordine de idei, este de accentuat că chitanțele ce justifică achitarea investițiilor nu pot fi calificate drept acte juridice subsecvente, întrucât chitanța reprezintă un document primar pe baza căruia se înregistrează o operațiune contabilă și este un document financiar cu regim special de înscriere și numerotare, iar numerotarea se efectuează în baza unei decizii interne. Astfel, fiecare chitanță va avea un număr sau o serie unice, care trebuie să fie secvențiale și să țină cont de structura organizatorică a firmei, în funcție de puncte de lucru, filiale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relatează că instanța de apel neîntemeiat a apreciat că chitanțele la dispozițiile de plată eliberate de către SC „Plugarul” SRL Tatiane Popescu sunt acte

juridice, ori după cum s-a menționat supra chitanțele sunt documente justificative pentru depunerea unei sume în numerar la casieria unității.

Faptul lipsei bonului de casă (bonului fiscal) eliberat de mașină de casă a SC „Plugarul” SRL ce urma a fi eliberat împreună cu dispoziția de plată nu poate fi pusă pe seama Tatiane Popescu, întrucât chiar și din actul de revizie economico-financiară tematică efectuată la SC „Plugarul” SRL rezultă că de către factorii de decizie a societății s-au încălcat prevederile art. 12 „primirea numerarului de către casele întreprinderilor se efectuează prin dispoziții de încasări, semnate de contabilul-șef; primirea banilor este confirmată printr-o chitanță semnată de către contabilul-șef și de casier certificată de ștampila casierului”; art. 13 „ eliberarea numerarului din casele întreprinderii se efectuează prin dispoziții de plată sau alte scripte întocmite în modul corespunzător (borderouri de plată, cereri de eliberare a numerarului, conturi, etc) cu aplicarea ștampilei atribuite dispoziției de plată. Scriptele de eliberare a numerarului trebuie să fie semnate de către conducătorul și contabilul-șef al întreprinderii; art. 27 „numerarul, neconfirmat prin dispoziție de încasări se consideră excedent în casă și se trece la venit” și art. 19 a Legii contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007. Totodată, s-a menționat că conform art. 26, 32 și 40 a Hotărârii Guvernului nr. 764 din 25 noiembrie 1992, răspunderea pentru respectarea disciplinei de casă este pusă în sarcina conducătorilor, contabililor-șef, conducătorilor serviciilor financiare și casierilor. (f.d. 142, verso, vol. III)

Sub aspectul dat, Colegiul relevă că instanța de apel avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la pertinenta unui înscris sau altuia, în condițiile în care este obligată să verifice în hotărâre motivele, pertinenta unui înscris sau altuia, în condițiile când este obligată să reflecte în hotărâre motivele, pertinenta admisibilitatea, veridicitatea probelor și toate probele în ansamblu, legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Pe de altă parte, se constată că nu ține de competența instanței de apel a verificării veniturilor Tatiane Popescu, întru confirmarea dispunerii acesteia de mijloacele financiare pentru procurarea bunurilor imobile în baza contractelor de investire în construcție menționate supra și nici de a da o apreciere în defavoarea acesteia referitor la insuficiența surselor de venit pentru a acoperi investițiile efectuate, ori, verificarea obținerii veniturilor persoanelor fizice țin de competența organelor abilitate.

Mai mult ca atât, nu poate fi pus la baza stabilirii insuficienței mijloacelor financiare întru confirmarea veniturilor Tatiane Popescu în perioada achitării investițiilor a răspunsului din 21 decembrie 2016, nr. 01-18/3-1538/3646 eliberat de Direcției Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului de Stat pe mun. Chișinău, deoarece chiar și în înscrisul dat, Direcția Administrare Fiscală Ciocana a Inspectoratului de Stat pe mun. Chișinău a indicat că pensiile, ajutoarele sociale și alte venituri neimpozitabile nu sunt administrate de Serviciul Fiscal de Stat al Republicii Moldova. (f.d. 221, vol. II)

Respectiv, instanța de apel nu avea niciun temei juridic în vederea constatării faptului că Tatiana Popescu la încheierea tranzacțiilor și achitarea în sensul dat a costului integral al bunurilor imobile nu dispunea de venituri suficiente pentru

procurarea acestora, în condițiile când nici organele abilitate nu dispun de informații precise privind veniturile persoanelor fizice, care le poate avea în perioada de referință.

În acest context, instanța de recurs conchide că invocarea de către instanța inferioară a lipsei veniturilor ce ar acoperi investițiile efectuate constituie o poziție generalizată care nu putea fi pusă la baza constatării fictivității contractelor de investire în construcții.

Cu referire la recursul declarat de SRL „Craiasa”, Colegiul relevă că instanța de apel a declarat nule facturile fiscale seria SW 1421634 din 30.07.2008, SW 1421633 din 30.07.200, SW 1545048 din 14.08.2008, SW 1545061 din 18.08.2008, SW 1545056 din 18.08.2008, SW 1545058 din 18.08.2008, SW 1545119 din 13.09.2008, SW 1545120 din 13.09.2008, SW 1545124 din 24.09.2008, SW 1777847 din 01.11.2008, SW 1777851 din 12.11.2008 eliberate de SRL „Crăiasa” către SC „Plugarul” SRL; s-a declarat nulitatea actelor de verificare încheiate de SRL „Crăiasa” cu SC „Plugarul” SRL la 30.11.2010, 30.09.2011, 24.01.2012 și scrisoarea de garanție din 20.09.2010.

În concluzia soluției adoptate, instanța de apel a invocat că deși la materialele cauzei există facturile fiscale menționate supra eliberate de SRL „Crăiasa” conform cărora se pretinde că ultima a vândut, iar SC „Plugarul” SRL a cumpărat materiale de construcție în sumă de 2189790,05 lei, acestea nu pot justifica realitatea unei asemenea tranzacții de vânzare-cumpărare, or facturile fiscale semnate și ștampilate de către părți nu denotă și existența de fapt a livrărilor către SC „Plugarul” SRL a mărfurilor nominalizate în aceste facturi fiscale, precum și faptul că nu au fost prezentate nici anumite probe pertinente în acest sens.

Drept urmare, instanța inferioară a specificat că livrările reflectate în facturile fiscale vizate nu au avut loc în realitate, iar vânzare-cumpărarea materialelor de construcție este doar una aparentă, fără intenția de a produce efecte juridic, fapt ce contravine normelor imperative motiv pentru care aceste facturi fiscale sunt lovite de nulitate absolută în virtutea legii.

Totodată, a remarcat instanța de apel că și actul de verificare a decontărilor reciproce la data de 24 august 2009 încheiat între SRL „Crăiasa” și SC „Plugarul” SRL conține date contradictorii și fictive.

Colegiul statuează că instanța de apel la rejudecare urmează a aprecia dacă facturile fiscale, actele de verificare încheiate între SRL „Crăiasa” și SC „Plugarul” SRL la 30 noiembrie 2010, la 30 septembrie 2011, la 24 ianuarie 2012 și scrisoarea de garanție din 20 septembrie 2010 sunt acte juridice și care sunt efectele acestora, în cazul în care există contracte de prestări servicii.

Sub acest aspect, Colegiul reliefă că aceste circumstanțe prezintă o împrejurare în plus care justifică obligația instanței de apel de a supune aprecierii probele care în opinia recurenților justifică respingerea cererilor reconvenționale depuse de SC „Plugarul” SRL împotriva SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa”.

În consecință, este relevant de a accentua că soluționarea cauzei în circumstanțele expuse impunea în sarcina instanței de apel obligația de a oferi o motivare completă, reală și explicită în privința fiecărui argument invocat de SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa”.

De altfel, instanța de apel selectiv a supus aprecierii argumentele SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa”, bazându-se doar pe poziția SC „Plugarul” SRL.

În atare circumstanțe, nu se poate deduce decât că a fost încălcat dreptul recurenților la un proces echitabil și li s-a cauzat o „vătămare” procesuală, care nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea prevederilor 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, respectiv casarea integrală a deciziei atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel pentru a se asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc ce va fi adoptat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră necesar nu numai ca justiția să se realizeze în fapt, ci să existe și toate aparențele din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru ca judecata să se desfășoare în mod echitabil.

Curtea reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

În cauza *Suominen c. Finlandei*, nr. 37801/97, §§ 34-38, 01 iulie 2003, CtEDO a reținut că rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (a se vedea *Hirvisaari. c. Finlandei*, nr. 49684/99, § 30, 27 septembrie 2001, neraportat). Dreptul de a fi auzit, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. Omisiuni similare de a oferi motive suficiente a rezultat în constatări ale încălcării articolului 6 din Convenție în *Hiro Balani c. Spaniei*, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, §§ 27-28; *Suominen c. Finlandei*, nr. 37801/97, §§ 34-38, 1 iulie 2003; *Salov c. Ucrainei*, nr. 65518/01, § 92, CEDO 2005-VIII (extras); *Popov c. Moldovei* (nr. 2), nr. 19960/04, §§ 49-54, 6 decembrie 2005; și *Melnic c. Moldovei*, nr. 6923/03, §§ 39-44, 14 noiembrie 2006, *Fomin c. Moldovei*, nr. 36755/06, §§ 24-34.

Cu toate acestea, deși articolul 6 § 1 din Convenție obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei*, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Seria A nr. 288, și *Burg c. Franței* (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II). Întinderea obligației de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei* și *Hiro Balani c. Spaniei*, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și *Helle c. Finlandei*, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărârile și deciziile 1997-VIII).

La caz, Colegiul precizează că raționamentele invocate de recurenți necesitau un răspuns cert și direct, deoarece erau determinante pentru soluționarea corectă, obiectivă și sub toate aspectele a litigiului dedus judecății.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, Colegiul conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 Cod de procedură civilă. Or, aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurenților, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 6 § 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

În corolar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție deduce că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei în raport cu alegațiile recurenților, limitându-se doar la preluarea poziției SC „Plugarul” SRL, ceea ce nu poate echivala cu argumentarea soluției adoptate.

Relevante speței sunt și prevederile art. 390 alin. (2) Cod de procedură civilă, conform cărora în cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii. Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanța de apel are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. De altfel, la examinarea cauzelor, instanțele urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei. Mai mult, fapt amintit anterior, hotărârea judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor 6 § 1 Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța.

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează a lua în considerare cele expuse anterior și a motiva decizia sa inclusiv pornind de la solicitările și argumentele invocate de SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa”.

Prin raportare la criticile formulate de recurenți, rolul instanței de control judiciar este acela de a stabili dacă și în ce măsură chestiunile esențiale supuse judecății, relativ la fiecare capăt de cerere, și-au găsit răspuns în hotărârea pronunțată de prima instanță, ceea ce urmează a fi luat în considerare la rejudecarea cauzei.

Luând în considerare cerințele dreptului la un proces echitabil, se observă motivarea insuficientă și lipsită de consistență a deciziei contestate, împrejurare care echivalează cu necercetarea cauzei și face imposibilă realizarea controlului judiciar.

Din aceste considerente, având în vedere că circumstanțe esențiale soluționării litigiului dedus judecății nu au fost lămurite de instanța de apel, iar eroarea admisă la judecarea cauzei nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de SRL „MN Speranța”, Tatiana Popescu, SRL „Crăiasa” și a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „MN Speranța”, Tatiana Popescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Crăiasa”.

Se casează integral decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererile de chemare în judecată depuse de Ion Uncu, Tatiana Popescu, Societatea cu Răspundere Limitată „Crăiasa”, Societatea cu Răspundere Limitată „MN Speranța” împotriva Societății Comerciale „Plugarul” Societate cu Răspundere Limitată, în proces de insolvență, cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor

de judecată și la cererile reconvenționale depuse de Societatea Comercială „Plugarul” Societatea cu Răspundere Limitată, în proces de insolvență, împotriva lui Ion Uncu, Tatiane Popescu, Societății cu Răspundere Limitată „Crăiasa” și Societății cu Răspundere Limitată „MN Speranța” cu privire la declararea nulității actelor juridice, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari

Victor Burduh